

Min Sanning

2021-01-16

Kjell's mormor, Sigrid, och morfar, Hjalmar, bodde på Sveavägen 108, 5 tr. Fastigheten ägdes av Kontoristföreningen. Till vänster om fastighetens entrédörr fanns en godisbutik och till höger en annan butik. Den tunga tvådelade dörren i gatuplanet öppnade sig för en bred marmortrappa som ledde till trapphuset en våning upp. På denna nivå låg till vänster portvaktsvåningen. Dennes entrédörr var försedd med en tittlucka. Snett höger fanns trapphuset där trappan omslöt hissutrymmet vilket var inneslutet med ett metallnät. Hissen var av märket Graham (**Graham Brothers** var en ledande svensk [hisstillverkare](#) grundad 1860. År 1974 uppgick företaget i hissfirman [KONE](#).)

Den femte våningen var en vindsvåning vilken innehöll två lägenheter där den större, Sigrid och Hjalmars, bestod av entréhall med toalett, kök, badrum, sovrum, takterrass och tre sällskapsrum i fil. En av dessa, den innersta, hade skjutdörrar. Andra saknade dörrar men hade valv som avgränsade utrymmena mellan rummen och entréhall och gången som ledde mot köket, badrummet och sovrummet. Kökets yta var mindre men hade plats för ett matbord för fyra.

Det vänstra av de tre rummen mot Sveavägen hade ett burspråk. Rummet var Hjalmars arbetsrum där vackra skrivbord och rökhörna med ett litet runt bord och två fåtöljer på ömse sidor. Satte man ihop dessa tjänade de som sovplats för ett av besökande barnbarn. Man benämnde också rökrum eller herrum.

Mittenrummet var möblerat som matsal med ett stort kraftigt bord och stolar. Här satt, cigarrökande, Hjalmar mycket av sin lediga tid spelande patiens och lyssnande på radion vid väggen mot det tredje rummet. När nyheter och väder spelades upp skulle det vara helt tyst i rummet.

Det tredje rummet var sovrum för Sigrid men där fick även besökande barn och barnbarn sova.

Sängkammaren var Hjalmars sedan man gjort uppdelning på grund av snarkningar. På nattduksbordet fanns alltid ett vattenglas för tänderna som förvarades i detta under natten.

Badrummet var stort med badkar och tvättställ och eget fönster mot gården.

Köket var av normal standard och hade gasspis där gasen betalades efter debitering.

Toaletten var trång men utrustad med tvättställ. Vattnet för toaletten förvarades i ett kärl som var monterad strax under taket där vattnet utlöstes medels ett litet rep med monterat porslinshandtag i nedre delen av detta.

Min Sanning

2021-01-16

Terrassen var stor och plats för trädgårdsmöbler. Sommartid utnyttjades denna mycket. Utsikten var innegårdar i kvarteret, välskötta men mycket lite grönt. Samtliga hus hade terrasser för bland annat mattpiskning. En av terrasserna mitt emot var inklädd med ogenomskinligt glas. Från ena sidan, men det var inte de nakna solbadande hemmafruarna medvetna om. Kjell hade full insyn. Han tyckte nog att det var fel och rundade kvarteret och tog hissen upp till översta planet. En halvtrappa upp knackade han försynt på dörren till terrassen. Någon kom och öppnade och då talade han om att han hade full insyn till terrassen från morfars och mormors terrass. Döm om dennes förvåning när han inte fick ett "Tack" utan istället ombads lämna flickorna ifred. Ja! Otack är världens lön.

Burspråket var för Kjell tilldragande. Där hade han blick över Brunkebergsåsen, Plaskdammen och Sveavägens båda riktningar. Kjell minns att trottoarerna på båda sidor av Sveavägen stapelvis var belastade med lager av ved för respektive fastighet. Sveavägen användes som trafikled för hästfordon i en- och flerspann, lastbilar, ambulanser och taxibilar. På plaskdammen satt mammor sommartid med sina barn lekande i vattnet och vintertid åkande på skridskor. Brunkebergsåsen som prydde såväl i grönt som vitt med sitt observatorium högt uppe på toppen och det vackra Stadsbiblioteket nedanför.

Kjell erinrar sig att brodern Lars blev nedsänd till plaskdammen för att hämta hem systemen Ann-Katrin till middag.

Han ropade "**Ann-Katrin! Du skall hem och äta**" på bred skånska.

Två grabbar frågade "**Är du skåning?**"

Svaret "**Ja!**" ledde till att han strax var nedslagen till gatan.

Man skall då erinra sig att landets ledning då till stor del var personer utbildade vid universitetet i Lund.

I hörnet Kungstensgatan-Döbelnsgatan låg en läderaffär. Denne sköttes av Sture Karlsson som var gift med syster Karin som var barnskötare/hembiträde hos Kjell's faster Gertrud och farbror Bengt. Genom den kedjan hade Kjell blivit god vän med farbror Sture. Vid Kjells besök i Stockholm 1945-1947 var han mycket i butiken där han fick se hur arbetet i affären flöt. En del lättare uppgifter fick han göra. Sture sammanförde Kjell med en kund som hette Max Schürer von Waldheim..

(Max Schürer von Waldheim. (Militär. Författare. [1872-1948](#).)

Redan tidigt väcktes von Waldheims intresse för djurskydd och hav gav föreläsningar i ämnet.

Han var också en hängiven forskare om [Karl XII](#) och skrev flera böcker om honom, men även om andra militära och historiska spörsmål. När Karl XII:s kista öppnades fanns Max på plats och skrev sedan en artikel i tidningen Hvar 8 dag om det./ [Metapedia](#))

Farbror Max bodde på Döbelnsgatan mitt emot Läderaffären. Han förde Karl XII på tal och bjöd Kjell på besök på Historiska Museet i Stockholm. Boken han själv författat om Karl XII fick Kjell som minne.

Min Sanning

2021-01-16

Kjell erinrar sig att han en gång glad i hågen just anlänt från Skåne och blir välkomnad i butiken. Uppdrag fanns att lösa men ett gick inte som väntat varför Kjell använde en svordom. Farbror Sture rättade honom och under flera dagar förblev stämningen de båda emellan dålig. Efter den dagen har Kjell varit noga med att inte använda tyngre svordomar.

En annan gång många år senare hade Kjell varit på bio med en skolkamrat, Kristina, från Hästveda. Efter bio följde Kjell med henne till föräldrarnas bostad i Mälarhöjden. Föräldrarna var inte hemma men i våningen ovanför bodde hennes mosters familj. Dessa bjöd in till sen måltid. När Kjell skulle åka hem till Sveavägen missade han spårvagnen och vänta ända till ett på natten på nästa. När han kom hem kanske en timme senare visade sig Mormor Sigrid mycket besviken och talade om att hon tänkt sända ut en efterlysning. Hon var glad att jag kommit tillbaka men sedan talade hon inte med Kjell på en hel vecka. Efter detta underrättar sig Kjell om trubbel med tider skulle ske därför han tycker inte om bestraffning genom tystnad.

Syster Karin arbetade längre fram på en juvelerarbutik och genom henne köpte Kjell förlovnings- och vigselring i sin relation med Agneta.

Sigrid hade en syster, Anna Pettersson, som bodde på Norrtullsgatan. Anna blev änka i unga år och minnet av henne är endast från den sista tiden. Anna's man hade investerat i en kaffekanna i silver som en trygghet på ålderdomen. Denna ärvdes senare av Hjördis syster, Ingrid, och vid hennes bortgång gick den över till Hjördis och till Kjell vid hans 50-årsdag och i skrivande stund är den i Ulrikas ägo.

Hjalmar ingick i en syskonskara på sex vilka tillsammans ärvt fastigheten Regeringsgatan 80 efter sina föräldrar. Fastigheten såldes i slutet på 1960-talet

Nämdö (59°10'50.8"N 18°40'43.8"E)

Familjen Bratt hyrde i på 1930-40 talet ett hus på ön Nämdö i Stockholms Skärgård på ovanstående adress.

Hit flyttade man ut i juni och in till Stockholm i augusti. Hjalmar hade inte så lång semester varför han varje veckoslut pendlade dit.

Stranden och bukten av Östersjön låg nära bostadshuset. På andra sidan bukten fanns det klippor man gick till eller rodde om man ville solbada på dessa. Djupet vid klipporna var djupa så man kunde dyka där. Kjell erinrar sig att man badade vid stranden tillsammans med Hjördis, Ingrid och Sigrid. Med Arne och Hjalmar badade man från klipporna därför det var mera bekvämt för simning där.

Varje gång Hjalmar kom ut med skärgårdsbåten hade han med sig mat och sin transportbara radio. Den tog han alltid med sig till Stockholm för att ladda batteriet som sedan tömdes under helgen. Hjalmar var mycket intresserad av fiske vilket Kjell fick följa med på. Inne i bukten lade man ut nät för att få mört. Den agnades sedan på långrev som lades såväl

Min Sanning

2021-01-16

utanför som innanför bukten. Tidig morgon gick man sedan ut för att vittja garn och långrev.

Abborre och gädda var en given fångst men hade man tur fick man även ål. Vid stranden låg sumpen i vilken man förvarade fisken tills den skulle anrättas eller användas som agn.

På gården hade man djur vilka gick fritt inom ett stort avgränsat område. Hästarna, två ardenner, fick Kjell hämta in sista året. Han gick med ett rep ut i skogen och letade rätt på hästarna, trädde en repögla över den enes huvud och traskade hem till gården under vilken den andra hästen utan bindning följde med. En gång klättrade Kjell upp på den infångade hästen och red iväg utan betsel och tygel. Plötsligt låg Kjell på marken, en gren från ett träd hade sopat av honom och den efterföljande hästen tog snopet ett språng över honom. Det kallade han tur men också att hästen varit intelligent. Sommaren 1943 var sista året Hjördis och Arnes familj besökte Nämdö.

I början på 1960-talet besökte Kjell som vuxen Nämdö. Familjen Bratt kom man ihåg och han fick också information om en familj som familjen umgåtts med på andra sidan fjärden. Kjell ringde upp denne och blev hämtad och några timmar senare fick man se skärgårdsbåten lägga till vid bryggan och där väntade den på Kjell. Det kan man kalla service. Kjell blev senare transporterad av värden till Stavsnäs och sedan blev det bil till Stockholm varifrån den resan utgätt.